

Łużyce: Myśleć w Szerszej Perspektywie

Losy Łużyc leżą nam na sercu. W głębokiej trosce o region prezentujemy Państwu niniejsze pismo.

Martwi nas, że zmiany strukturalne (*Strukturwandel*¹) prowadzone są na Łużycach zachowawczo i niezdecydowanie. Obserwujemy z niepokojem, jak trwanie przy tradycyjnych wzorcach gospodarczych zagraża żywotności społecznej, ekonomicznej i ekologicznej regionu.

Jesteśmy jednak pełni ufności i chcemy wesprzeć konieczną zmianę. Zachęcamy do przyłączenia się do naszej inicjatywy: czas na rozstrzygające decyzje. Chcemy, by za 15, 20, czy 25 lat każdy mieszkaniec naszego regionu mógł bez wahania i z dumą powiedzieć: „Na Łużycach dzieje się dobrze”.

Już dziś musimy stworzyć po temu warunki. Do sukcesu wiedzie wyboista droga. Jednak jesteśmy przekonani, że nasz region może pokonać tę drogę kreatywnie, z uporem i z wytrwałością.

Mieszkańcy Brandenburgii i Saksonii, Berlińczycy, Serbołużyczanie i Wendowie, mieszkańcy Dolnych i Górnych Łużyc, Polacy z województw dolnośląskiego i lubuskiego, rodowici mieszkańcy Łużyc, imigranci, Łużyczanie z wyboru i ci naturalizowani – ta różnorodność pokazuje, jakim bogactwem dysponuje region w swojej drodze ku zmianie. Łużyce są kolorowe i tak powinno pozostać!

Ta różnorodność – budowana przez pionierów zmian, lokalne organizacje, grupy i inicjatywy – jest pożywką dla obywatelskiego zaangażowania, które powinno rozprzestrzenić się na całe Łużyce. Wspólnie z Wami chcemy zainicjować i wesprzeć ten proces. Proces ów rozumiemy jako przestrzeń wymiany myśli, platformę ogniskującą i uwalniającą energię zmian.

*****

Głęboko wierzymy w sukces nadchodzącej restrukturyzacji, w czym utwierdza nas górnicza historia Łużyc. Przez całe dziesięciolecia, z pokolenia na pokolenie, Łużyce przyciągały i przyciągają ludzi poszukujących godziwych zarobków w górnictwie. Ich pracowitość i osiągnięcia zasługują na podziw. Z zaangażowaniem, pilnością i otwartością na innowacje całe pokolenia zmieniały oblicze Łużyc. Tą wiedzę i to doświadczenie chcemy wykorzystać na rzecz nowej zmiany.

Trudno pominąć gorzki fakt, że konwencjonalnych wzorców gospodarczych, dominujących w naszym regionie, w dłuższej perspektywie nie da się utrzymać. Boli świadomość, że interesy jednej branży spolaryzowały cały region, a nawet lokalne społeczności i rodziny. Z bólem musimy przyznać: tych tradycyjnych wzorców nie da się pogodzić ze zrównoważonym rozwojem naszego regionu i ochroną całej planety. Tego faktu nie da się przeoczyć.

Dlatego zwracamy się do ludzi odważnych i zdeterminowanych, gotowych opowiedzieć się za dalekosiężną polityką: Łużyce potrzebują większej różnorodności, demontażu uzależniających, tradycyjnych struktur ekonomicznych. W drodze do tego celu gospodarka i społeczność Łużyc potrzebują zachęty, uczciwego postawienia spraw i zmian politycznych.

Życzymy sobie, by pierwszą z serii politycznych zmian była trzeźwa ocena sytuacji. Musimy zrozumieć: tysiący dobrze płatnych miejsc pracy w górnictwie nie da się co do jednego zastąpić dobrze płatnymi miejscami pracy w przemyśle. Restrukturyzacja w kierunku struktur gospodarczych zbudowanych z licznych, niewielkich elementów nie będzie łatwa. Nie istnieje też żaden gotowy plan, którym można się posłużyć.

Mimo to nasza cierpliwość się wyczerpuje. Nie będziemy dłużej akceptować narracji, w której miejsca pracy przeciwstawia się ochronie środowiska, a dobrobyt musi wiązać się z rabunkową eksploatacją zasobów naturalnych. Chcemy świadomie sterować i zarządzać przemianą.

*****

Gorąco zachęcamy ludzi z wszystkich zakątków Łużyc, by przyłączyli się do naszej inicjatywy. Wspólnie zastanowimy się, czego trzeba, by ludziom na Łużycach żyło się dobrze. Następnie zdiagnozujemy, jak konkretnie możemy wesprzeć rozwój regionu.

Chcemy wyraźnie podkreślić: temat odkrywek węgla brunatnego jest dla nas bardzo ważny. My, Łużycanie, chcemy pokazać, że społeczność może zbudować przyszłość ponad podziałami - i to mimo poważnych konfliktów. Nie tylko dla nas dziś żyjących, ale też dla przyszłych pokoleń. W ten sposób staniemy się przykładem dla innych regionów świata, stojących przed podobnymi wyzwaniami.

Chcemy, by Łużyce były prawdziwą Wspólnotą. Powiaty, gminy i mieszkańcy nie muszą ze sobą konkurować i pertraktować – mogą czerpać siłę z Łużyc: wspólnoty kulturowej, która stać się może wspólnotą myśli i idei.

Mamy do dyspozycji ogromny potencjał:

- Największą siłą regionu jesteśmy bez wątpienia my sami – mieszkańcy Łużyc. Ludzie, którzy tu mieszkają i pracują, są wszystkim, czego Łużyce do rozwoju potrzebują. Dobrą przyszłość mogą zbudować tylko Łużyczanki i Łużycanie.
- Nie wolno nam zapomnieć o twórczym potencjale naszego regionu, do tej pory niedocenianym duchu przedsiębiorczości. Inicjatywa i bogactwo różnorodności są napędem zmian w firmach i szkołach wyższych, projektach i akcjach społecznych, w samorządach lokalnych i wspólnotach kościelnych.
- Mamy za sobą doświadczenie 25 lat przemian. Dla wielu Niemców trudnym wspomnieniem jest załamanie gospodarcze po zjednoczeniu kraju, dla rzesz Polaków – kryzys po upadku komunizmu. Jednak te doświadczenia nauczyły nas trzeźwego myślenia i uodporniły na trudności. Pokazały, że siła tkwi we wspólnocie.
- Trzeba też docenić spuściznę przemysłową regionu, tradycyjnego ducha innowacyjności i związane z tym know-how regionu. Jak można je powiązać ze świadomością ekologiczną XXI wieku? Na to pytanie chcemy sobie odpowiedzieć.

*****

Jesteśmy ludźmi czynu. Zapraszamy do wspólnej podróży – rozpoczynamy ją szeroko zakrojoną debatą na temat tego, co oznacza „dobre życie na Łużycach”.

Zachęcamy do współpracy wszystkich tych, którym zależy na losie Łużyc: samorządowców i przedsiębiorców, przedstawicieli kościołów i związków zawodowych, członków klubów i stowarzyszeń, a także osoby prywatne.

(Lista inicjatorów oraz sygnatariuszy)

Großräschen/Berlin, 31.05.2015